

x̄. 5184 - 150/1937-38 - 1938. i. 18. - vegyes - egyhangú;
5279 - 245/ " " - " iii. 29. - kételes - egyhangú;
5347 - 313/ " " - " vi. 9. - történelmi - egyhangú;

Budapest, Pest m. 1916. x̄. 27. ref.

avatóri átirat: 1253/1937-38.

Rep: 1938. vi. 14.

A DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM
JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARA.

1200 - 1937/1938 szám.

Érk: 19 évi 1938 JUN. - 2 hó n.

Előirat: _____

drb, melléklet, Utóirat: _____

Bizáltnak kiadatik:

Dr. Kacsofalvi Vilmos

" Borovics Ferenc

professzor ualennak.

Debrecen, 1938. június 3-án.

e. i. déltan.

Doktori értekezés a magyar közigazgatási jogból.

A gyógyszerészet szabályozása.

Előjegyzés,
Budapest, 1938. június 10.

Dr. János Mikovits
Egyetemi tanár

Beadja:

Gelényi István,
jogszigorló.

Író, elfogadom!
1938. június 12.
Kovács

A 2335

Irodalom:

Az 1876. évi XIV. törvény-cikk a közegészségügy rendezéséről.

Tamássy Károly: A gyógyszerészet története.

Dr. Reisz Mór: A közegészségügyre vonatkozó törvények, rendeletek, bírósági határozatok és döntvények rendszeres gyűjteménye.

Dr. Márffy Ede: Magyar közigazgatási és pénzügyi jog.

Dr. Chyser Kornél - Dr. Atzél Elemér: Az egészségügyre vonatkozó törvények és rendeletek gyűjteménye.

Kmetz Károly: A magyar közigazgatási és pénzügyi jog kézi könyve.

Bevezetés.

Hazánkban a közegészségügy intézése állami feladat, mely alatt az értendő, hogy a közegészségügy minden ágában, így a gyógyszerészetben is, az intézkedés, felügyelet és ellenőrzés az államigazgatás hatáskörébe tartozik.

A közegészségügy rendezéséről az 1876:XIV.t. - c. intézkedik. E törvény XVI. fejezete alapján épült fel a hazai gyógyszerészet mai rendszere s e szerencsésen megalkotott törvénynek köszönhető az az előkelő hely, amelyet hazánk a kulturállamok gyógyszerészetei között elfoglal.

Vessünk egy rövid pillantást a múltba, hogy jutottunk el az első általános rendelkezésektől a gyógyszerészet mai jogállásáig.

Az első polgári gyógyszer-tár eredete igen homályos. Régi, de nem hiteltel forrás szerint 1303. évben már lakott Budán egy Péter nevű "physicus et apothecarius". Ennél az adatnál megbízhatóbb az 1346. december hó 2. -án kelt okirat, amely magister Gekminus, apothecarius domini regis nevééről tesz említést. A budai jogkönyv, melynek szerkesztését 1244 -ben kezdték meg, "Von der Apotheke" című fejezetében a gyógyszerészetet a középkorban városi törvények szabályozták, a felügyeletet pedig a városi tanács gyakorolta.

A gyógyszerészet szabályozására vonatkozó első általános rendeletet 1552 -ben adták ki. Ez a többek között már arról is intézkedik, hogy a gyógyszer-tárakat időnként szakértői vizsgálat alá kell vetni.

1564 -ben I. Ferdinánd adott ki a gyógyszerészi gyakorlat szabályozására rendeletet, amelyet I. Rudolf 1602 -ben megerősített, III. Ferdinánd pedig kibővített. E szabályzat értelmében gyógyszer-tárt csak az vezethet, aki egy

orvos és két gyógyszerészből álló vizsgálók előtt a vizsgát sikerrel letette. Vizsgálatra csak az volt bocsátható, aki keresztlevéllel bizonyította, hogy római katolikus vallású és a négy "tyrc" - / inas / évet kitöltötte. Ha a vizsgát sikerrel állotta ki, esküvel kellett megfogadni, hogy a gyógyszereszközök kiszolgáltatásában lelkiismeretes lesz, csakis romlatlan anyagokat szolgáltat ki, magasabb árat a szokottnál nem szed, ártalmas belső szereket és mérgeket orvosi rendelet nélkül senkinek sem ad és végül, hogy érvágást sem nem rendel, sem nem végez.

A rendelet intézkedései szerint az özvegyek férjük elhunytával folytathatták a mesterséget, azonban felesketett provisorot kellett alkalmazniok.

Az első polgári gyógyszerteráriumokat a szabad királyi városok autonómiájuk alapján maguk állították fel s azokban a városi tanács által választott és felesketett gyógyszerészeket alkalmazták, akiket a befolyó jövedelemből évi fizetéssel láttak el. Ezen ugynevezett városi gyógyszerteráriumok felett a felügyeletet a városi tanács gyakorolta. A városok

gyógyszerfelállítási jogát a XVIII. század folyamán a helytartótanács, sőt a király maga is többször megsértette, amennyiben egyes városok területére gyógyszer-tár felállítási jogositványt adományoztak. E cselekményekben a szabad királyi városok féltékenyen őrzött önkormányzati jogaik csorbitását látták s e jogaik megvédésére még a pereskedéstől sem tartózkodtak. Egy ilyen valószínűleg megnyert per esetéből kifolyólag a helytartótanács rendeleti úton kimondta, egyuttal tehát el is rendelte és el is ismerte, hogy a gyógyszerekkel való kereskedés a szabad királyi városok tulajdonjoga s ebből eredt az, hogy még a későbbi időkben ott is, ahol már volt gyógyszer-tár, a király és a helytartótanács mindig csak a város előzetes megkérdezésével adományozták az új jogositványt.

A XVIII. századig hazánkban csak elvétve volt magántulajdonban levő gyógyszer-tár. Ezek eredete ott keresendő, hogy a XVI. századtól kezdve az ország főurai közül is többen állítottak fel birtokaikon udvari gyógyszer-tárakat s ezeket felesketett gyógyszerészeknek adták kezelésbe szabadforgalmi joggal s a gyógyszerészt természetbeni járulékokkal

javadalmazták. Idők folyamán gyakran előfordult az is, hogy a gyógyszerárakat a jogbirtokosok bizonyos összeg befizetése ellenében a házzal együtt a gyógyszerészek tulajdonába átengedték s mivel e jogositványok rendszerint nem ad persónam szóltak, ezek voltak az első realis vagy radikális jogositványok.

1752 -ben Mária Terézia felhívta a vármegyéket, hogy területükön legalább egy gyógyszerárt állítsanak fel. Ebből az következtethető, hogy a helytartótanács jogado-mányozása kezdetben csakis megyei gyógyszerárakra terjeszkedett ki s csak később terjesztették ki a városokra is.

Bár Magyarországon a gyógyszerészet sohasem volt szabad ipar, ennek gyakorlása kezdettől fogva engedélytől függött, úgyhogy bizonyossággal állitható az, hogy nálunk a gyógyszerészet, bölcsőjétől fogva a mai napig az ugynevezett koncessziós rendszeren épült fel, mégis a felügyelet meglehetősen laza volt és egységnélküli, mert hiszen a felügyeletet az egyes városok tanácsának tagjai gyakorolták, nem alkalmazkodtak általános szabályhoz, hanem saját maguk belá-

tása és lelkiismerete szerint látták el e feladatukat. Ennek a berendezkedésnek akart véget vetni a helytartótanács, annál is inkább, mivel a városi és uradalmi gyógyszertárak eladása, valamint a helytartótanács jogadományozásai révén a magántulajdonban levő gyógyszertárak évről-évre szaporodtak s így érthető, hogy ezzel arányban az ellenőrzés és a felügyelet is lazább lett.

A gyógyszerészet tulajdonképpeni rendezése a helytartótanács feállítással kezdődik. 1729-ben elrendelték a gyógyszertárak összeírását, a gyógyszertár-vezetők felkérését s szakismereteikben való jártasságuk igazolására a tanulmányaikban való kikérdezést.

Ebben az időben jogositványok között különbségek nem voltak, amennyiben minden gyógyszertárt magántulajdonnak, jogi vagy természetes személy birtoklásának és eladhatónak tekintették.

A jogositványok közötti különbségek kérdését a helytartótanács 1799-ben intézte el, amikor elrendelte, hogy ez évtől kezdve azok a gyógyszertárak, amelyeknek enge-

délyezési okmányában az " ad personam " bennefoglaltatik, tehát csakis meghatározott személyre szól, személyes jogositványu gyógyszeráraknak tekintendők s mint ilyenek el nem adhatók, nem hagyományozhatók és nem örökölhetők. Ezekkel szemben a többi gyógyszerárak realjoguaknak tekintetnek és magántulajdon jellegével bírnak.

Az érdekeltek ezt a rendelkezést nem tartották be, ezért a helytartótanács 1827-ben végérvényesen kimondta, hogy ezentul csakis személyes jogositványok nyerhetők, két évvel később pedig szigoruan megismételte a személyes és real jogositványok megkülönböztetésére vonatkozó korábbi rendeletét. Ez a rendelet meghagyta az özvegyet újabb férjhezmeneteléig, a leszármazókat pedig nagykoruságukig a haszonélvezetben, de a jogositvány az azzal felruházott elhalálozásával már az államra szállt vissza. Ennek a rendelkezésnek már volt némi foganata, de azért még a későbbi időben is találkozunk ezzel ellentétes gyakorlattal: amennyiben nem egyszer előfordult, hogy a törvényhatóságok tudtával és beleegyezésével a személyes jogositványok átruházása a szol-

gabiró előtt kötött jogügylet alapján történt meg. Ilyen esetekben egyetlen feltétel az volt, hogy az eladó az illető községnek bizonyos összegű engedélydíjat fizessen.

Ezek a rendelkezések a közegészségügynek a XIX. században történt reformjáig érvényben maradtak.

Az első magyar miniszterium a gyógyszerészetet a kereskedelmi tárca hatáskörébe utalta, mint közegészségügyi intézményt, az ügyek intézésére pedig külön szakosztályt állítottak fel, amelynek előadója gyógyszerészeti képesítéssel bíró volt.

1851-ben illetőleg 1857-ben felhívták az összes gyógyszerészeket engedélyokmányaik felmutatására s minden olyan gyógyszerértárt, amelynek jogosítvánvába az "ad personam" és az eladás tilalma világosan kiírva nem volt, realjoguknak nyilvánították, az összes többi gyógyszerértárt személyjogunak jegyezték fel. Ezekre nézve kihirdették, hogy sem el nem adhatók, sem át nem ruházhatók és bár az özvegy férjhezmeneteléig, illetve elhalálkozásáig haszonélvezetben maradt, ha képesített "provisort" alkalmazott, maga a gyógy-

szertári jog a jogositvánnyal felruházott elhalálozásokor feltétlenül az államra szállt vissza.

Ez a gyakorlat 1859-ig maradt érvényben. Ekkor ugyanis Ausztriában új ipartörvény lépett életbe, melynek 58 - 59 §-ai az iparüzletek eladását és bérbeadását megengedték az üzlettulajdonosoknak. Ezt a fordulatot a gyógyszerészek, miután már 1850-ben a gyógyszerészek az iparüzők közé soroztattak, arra igyekeztek felhasználni, hogy ezt a jogot saját részükre is kieszközöljék. E célból felségfolyamodással éltek, amelynek eredményeként 1865-ben megjelent felségrendelet megengedte, hogy a személyes jogositvánnyal felruházottak, valamint ezek özvegyei és örökösei a gyógyszerész-tár üzletjogát kellő képességgel bíró gyógyszerészekre bármikor átruházhassák. Ez a rendelet a közegészségügy rendezéséről szóló 1876:XIV.t. -c. életbeléptetéséig érvényben is maradt.

A

gyógyszertári jogosítványok osztályozása.

A közegészségügy általános rendezésére irányuló munkálatok 1869-ben indultak meg s ezeknek eredménye az 1876 évi XIV.törvénycikk, amely a gyógyszerészet terén is jelentős változásokat hozott létre: a gyógyszerészet mai rendszerét ez a törvény építette fel.

A gyógyszertárakat jogilag a törvény 128.§ -a minősíti: " A gyógyszertárak gyógyszerészi szakértők által állami engedély folytán felállított közegészségi intézetek s mint ilyenek az iparüzletek sorába nem tartoznak." Az által, hogy kimondja azt, miszerint a gyógyszertárak köze -
gészségi intézmények, éles határt is von, amely a gyógyszer-

tárakat úgy a kereskedésektől, mint az iparüzletektől elválasztja. Bár a gyógyszerész működése közben gyakran végez oly tevékenységet, amely a kereskedői és az ipari foglalkozáshoz hasonló, mégis a törvény a gyógyszerészetet sem iparnak, sem kereskedelemnek nem minősíti, hanem közegészségügyi intézmény jellegével ruházza fel. Ezt nyilvánítja ki a 28.315/1886. sz. rendelet is, melyszerint " a gyógyszerészet az állam felügyelete alatt álló közegészségügyi intézmény s mint ilyen az iparüzletek közé nem tartozik, minélfogva a gyógyszerész iparosnak nem tekinthető".

A gyógyszerertárak két csoportba oszthatók: nyilvános és nem nyilvános gyógyszerertárak. A nyilvános gyógyszerertárak a gyógyszereket az igénylő közönségnek kiszolgáltatják, sőt a gyógyszereknek szabályszerű kiszolgáltatása a nyilvános gyógyszerertárakra nézve egyaránt kötelező.

A nem nyilvános jellegű gyógyszerertárak gyógyszerert mindenki részére nem szolgáltatathatnak ki, csupán azon a kereten belül, amely a nem nyilvános jellegű gyógyszerertárak felállításának engedélyezésével egyidejűleg megállá-

pitást nyert.

A nyilvános gyógyszerterek lehetnek reáljog-
ak és személyjogok. A reáljogu gyógyszerterek csoportján
belül pedig megkülönböztetünk: egyszerü reáljogu és törzs-
reáljogu gyógyszertert. Az előbbieket azok a gyógyszerterek,
amelyek 1851 előtt állították fel s az engedélyezési ok-
mányukban határozottan nem mondatott ki, hogy az illető
gyógyszerter személyes jogu, továbbá ha tulajdonosuk 1857.
évi december havától számított két éven belül a reáljog-
ra való igényét bejelentette.

Törzsjogu gyógyszerterek azok a reáljogosit-
ványu gyógyszerterek, amelyek a cs. és kir. bel - és keres-
kedelmi miniszter 131/1856. sz. rendeletében megszabott el-
járás szerint, valamely ingatlanal együtt s attól elvá -
laszthatatlanul voltak telekkönyvezhetők.

Az egyszerü reáljogositványu ingónak tekinten-
dő s mint ilyen telekkönyvi feljegyzés tárgyát nem képez-
heti, ezzel szemben a törzs-reáljogu gyógyszerterek a velük
összefüggő ingatlanok telekkönyveinek C. lapjára tényleg

fel is vannak jegyezve. Ezt a különbséget domborítja ki a m.kir.Közigazgatási Biróság 1901 évi 9842.P.számú határozata, melyszerint " a gyógyszerertári reáljog sem ingatlan dolgot, sem valamely ingatlanhoz tartozó jogot nem képez " és a 1781/1887.B.M.sz.rendelet, amikor azt mondja, hogy " csak azon reál-iparok képezik telekkönyvi bekebelezés tárgyát, amelyek ingatlannal elválaszthatatlanul egybekapcsolva vannak ", szintén a kétfajta jogositvány közötti különbséget világítja meg. E rendelet a továbbiakban pedig azt is megállapítja, hogy " miután oly reáljogu gyógyszer-tárak, amelyek engedélyezésük alkalmával fekvőséggel elválaszthatatlanul összekötve lettek volna, hazánkban nem léteznek: emélfogva a gyógyszerertárak reáljoga telekkönyvi bekebelezésnek tárgyát nem képezheti ".

A reáljogu gyógyszerertárak a T.v.130.§ -a szerint szabadon eladhatók, örökölhetők és hagyományozhatók. A 133. szakasz pedig azt mondja ki, hogy reáljogu gyógyszerertár ezentul már nem adományozható.

A 22.370/1883.B.M.sz.rendelet 19.§ -a értelmé-

ben a reáljogu gyógyszer-tár eladása, valamint a bérlők személyében történt változás a hatóság által esetről-esetre, be sem várva az évi vizsgálatokat, azonnal bejelentendő.

A nyilvános gyógyszer-tárak másik csoportjába a személyjogu gyógyszer-tárak tartoznak, melyek önálló és fiók gyógyszer-tárak lehetnek. E gyógyszer-tárakat pontosan az 57.318/1883. B.M. sz. rendelet határozza meg, mely szerint "személyjogu ma minden gyógyszer-tár, melynek engedélyezési okmányában a reáljogosítvány megadása határozottan kitéve nincsen". Az egészségügy rendezéséről szóló törvény 131. § -a szerint "a gyógyszer-tár személyes joga a jogositvánnyal felruházott személyéhez van kötve és az ilyen jogositvány el nem adható és nem is hagyományozható", de átruházható.

Az 1883. évi 22.370. B.M. sz. rendelet 14. § -a szerint a gyógyszer-tári üzleti jog, miután a jogositvánnyal felruházottnak személyéhez van kötve, törvény szerint végrehajtás tárgya nem lehet. Az 1908:XXI. t. -c. 2. § -ának 8. pontja értelmében pedig a gyógyszer-tár berendezése, mun-

kaszerei és gyógyszer-készlete, amennyiben a végrehajtást szenvedőnek azokra a gyógyszertár üzemének folytatása végett szüksége van: a végrehajtás alól ki vannak véve és ennél fogva még végrehajtást szenvedő beleegyezésével sem foglalható le. A 2. §. 8. pontjában foglalt fenti szabály azonban csak akkor bir jogosultsággal, ha a végrehajtást szenvedő a gyógyszertárt tovább is kezeli és az a közönség szolgálatára áll. Ez a mentesség tehát nem érné el célját, sőt ennek a célnak meghiúsítására vezetne, ha zárgondnoki kezelés esetében a zárgondnok a berendezést igénybe nem vehatné.

Ha valamely gyógyszerész ellen csőd rendelkeztek el, minthogy személyes üzleti jog a csődtömeg kiegészítő részét nem képezheti, a csődleltérbe fel nem vétetik és a csődtömeg által nem kezeltetik, átruházás ez esetben is akadálytalanul eszközölhető, csak hogy az átruházásból esetleg eredő vagyoni előnyök a csődtömeget illetik és ebből keletkező magánjogi viszonyok megítélése a csődbíró - ság hatáskörébe tartozik.

A csődbe jutott gyógyszerész gyógyszertára az 1900. évi október hó 2. -án kelt 1253. sz. kuriai döntvény szerint be nem zárható.

A gyógyszertárak elárverezésére vagy birói uton való eladására a 15.733/1877. I. M. sz. és a 26.151/1880. B. M. sz. rendelet tartalmaz intézkedéseket. Az előbbi felhívja a bíróságokat arra, hogy " valahányszor valamely gyógyszerész készleteinek elárverezése válik szükségessé, arról az illető törvényhatóságot, a részéről megkivánt intézkedések megtétele céljából, már előzetesen értesitse". A továbbiakban pedig úgy intézkedik, hogy " valamely gyógyszerész birói elárverezése esetén a gyógyszerészeti felszerelvények, állványok és egyéb ingóságok bárkinek eladhatók, az erősen ható gyógyszerek és készítmények, valamint a méregszerek azonban csak oly egyéneknek adhatók el, akik az ilyen szerek tartására jogosítva vannak".

Az utóbbi rendelet azon eshetőségnek kikérülése szempontjából, nehogy valamely gyógyszerész személyes üzleti joga birói végrehajtás útján eladassék, azt rendeli

el, hogy " valahányszor valamely gyógyszerértári jognak végrehajtási uton való lefoglalása a bíróság részéről a törvényhatósággal közöltetni fog: az illető bíróság azonnal értesítendő arról, hogy az a gyógyszerértár, mely a birói lefoglalás tárgyát képezi, reál vagy személyes üzleti jogu-e, mely utóbbi esetben a bíróság arról is figyelmeztetendő, hogy a személyes üzleti jog, az 1876: XIV. t. - c. 131. §. - a értelmében, el nem adható."

A 132. §. rendelkezései szerint a gyógyszerész elhunytával a személyes gyógyszerészi jogosítvány haszonélvezete az özvegyre száll. Ha pedig az özvegy oly időben megy újra férjhez vagy hal meg, amikor a gyermekei még kiskorúak, akkor a jogosítvány haszonélvezete nagykorúságukig a gyermekekre száll. Ilyenkor úgy az özvegy, mint a kiskorú gyermek gyámja, ez utóbbi a gyámhatóság meghallgatása mellett, a fenti törvény 129. §. -ának megfelelőleg okleveles kezelőt tartani köteles. Ezen esetekben a jogosítvány át nem ruházható.

Ha pedig a törvényes haszonélvezeti idő lejár

vagy ha haszonélvezetre jogosított örökös nem marad, a személyes üzleti jogszivány engedélyezése szintén a fenti törvény 132. §.-ának utolsó bekezdésében foglaltak alapján történik.

Aki ilyen megüresedett jogszivány elnyeréséért folyamodik, valamint az is, aki oly helyen kíván önálló gyógyszerertárt felállítani, ahol esetleg beszüntetendő fiók-gyógyszerertár van, tartozik kérvényében határozottan kijelenteni: vajon a meglevő gyógyszerertár, illetőleg a fiók-gyógyszerertár készletét és felszerelését hajlandó-e becsáron átvenni vagy sem. Az oly kérvény, melyben az átvételre nézve határozott kijelentés nem foglaltatik, nem vétetik figyelembe.

A Tv. 132. §.-ában foglalt intézkedések azonban nem fedik a mai joggyakorlatot, amennyiben ma nincs kizárva az, hogy a személyes jogszivány az özvegy vagy a kiskorúak gyámja által, más arra képesített gyógyszerészre átruházható legyen. Erről intézkedik a 9341/1890. B. M. sz. elvi jelentőségű döntvény is, mely szerint az átruházás a jogszivány tulajdonosának halála után csak akkor engedélyez-

hető, ha hitelesen bebizonyvittatik, hogy az elhunyt személy-jog-tulajdonos még életében szándékolta a jogot átruházni s ez irányban már tényleg lépéseket is tett.

Az 1883. évi 22.370. B.M. sz. rendelet 21. §. -a szerint, ha a gyógyszerész jogositványát többé gyakorolni nem akarja, vagy ezt bármi okból kifolyólag nem tudja, a törvényhatóság addig, míg a fentforgó akadályok megszűnnek: a jogositvány hatályon kívül helyezése iránt határozat hozatik vagy a jogositvány esetleg másnak adományoztatik, tartozik a gyógyszerertár szakadatlan működtetése érdekében épp úgy intézkedni, mint azt a közegészségügy rendezéséről szóló törvény 125. §. -ának utolsó bekezdése rendeli: valamely gyógyszerertár helytelen, szabályellenes kezelése esetében a törvényhatóság a gyógyszerertár részére kezelőt illetve új kezelőt rendel.

Eddig a személyjogu önálló gyógyszerertárat tárgyaltuk, foglalkozzunk most az ugynevezett fiókgyógyszerertárakkal.

Az 1876: XIV. t. - c. 135. §. -ának első bekezdése a

fiók és házi gyógyszerterek engedélyezéséről együttesen intézkedik. E szerint " fiók és házi gyógyszerterek a szükséghez képest a törvényhatóságnak meghallgatásával a belügyminiszter által engedélyezhetők és a szükség elenyészte - vel vagy anyaggyógyszertárnak ottani felállításával megszüntetendők. "A joggyakorlat szerint ez az egy mondatba fog - lalt rendelkezés bővebb körülírást igényel, mert így zavar - ra szolgáltat okot. Így például a rendelkezésből az is ki - olvasható, hogy valamely engedélyezett házi gyógyszerter . . " anyaggyógyszertárnak ottani felállításával megszünteten - dő ", holott ez a megszünetési ok csakis a fiókgyógyszertár - ra vonatkozik, míg szükséghez képest felállított házi gyó - gyszertár csakis a " szükség elenyésztevel " szüntetendő meg.

A 22.370/1883. B.M. sz. rendelet 5. §. -a szerint fiók-gyógyszertár felállítását gyógyszerész csak oly he - lyen kérheti, amely gyógyszerterára forgalmi köréhez tarto - zik. Ha azonban valaki ezen helyre önálló gyógyszerterár en - gedélyezéséért folyamodik és kellőleg kiderítettik, hogy a fiók-gyógyszertárhoz tartozó terület elvonása által az a -

nyaggyógyszertár felállítása veszélyeztetve nem lesz és hogy ennek folytán a kért önálló gyógyszertár engedélyezhető: a fiók-gyógyszertár pedig megszűnik azon a napon, amelyen az új gyógyszertárta közforgalomnak megnyitották. Az így megszűnt fiókgyógyszertár berendezését, felszerelését és anyagkészletét az új önálló gyógyszertár tulajdonosa becsértékben tartozik átvenni, illetve kötelező okmányban tartozik nyilatkozni a felől, hogy átvételére hajlandó-e vagy sem.

A fiókgyógyszertár elkülönítve el nem adható, sem át nem ruházható, csakis az anyaggyógyszertárral együtt. A fiókgyógyszertárt önállósítani nem lehet, de ha valaki oly helyen akar önálló gyógyszertárt felállítani, ahol fiókgyógyszertár van, ez ép azon az alapon történhetik, mint más új gyógyszertár felállítása. /: 22.370/1883. B. M. sz. rendelet 15. §. :/

A reáljogu gyógyszertárhoz tartozó fiókgyógyszertár tulajdonjoga a reáljogu gyógyszertár eladásakor az új vevőre száll át, akár gyógyszerész a vevő, akár nem.

Ha azonban a gyógyszerértár megszerzője nem okleveles gyógyszerész, akkor úgy az anya-, mint a fiók-gyógyszerértár számára okleveles kezelőt köteles tartani. /: 3)l.907/1895.B. M.sz.rendelet. :/

Ezideig tárgyalt gyógyszerértárok a nyilvános gyógyszerértárok főcsoportjába tartoznak, a nem nyilvános gyógyszerértárok csoportjába a helyörségi, a házi és a kézi gyógyszerértárok soroljuk.

Tárgyalásunk során a helyörségi / katonakorházi / gyógyszerértárok figyelman kívül hagyjuk, mivel azok a katonai egészségügyi igazgatás körébe tartoznak.

A házi gyógyszerértárok felállítására vonatkozó szabályokat az 1876:XIV.t.-c.-nek általunk már tárgyalt 135.§.- a tartalmazza.

Az 1776/1875.B.M.sz.rendelet szerint a házi gyógyszerértárokat épp úgy fel kell szerelni, mint más rendes gyógyszerértárok, de gyógyszereket rendes körülmények között csak azon kör személyeinek szolgáltatathat ki, amelynek számára engedélyezettett, pl. a bánya munkásainak, a

kórház betegeinek, az uradalom személyeinek stb. Más orvos rendelkezésére csupán életveszélyes esetekben köteles gyógyszerrel kiszolgálni. Ugyanilyen intézkedést tartalmaz az 1895. évi 98. 759. B. M. sz. rendelet is. E szerint a házi gyógyszertárakban a magyar gyógyszerkönyvben felsorolt gyógyszerek tarthatók s miután a házi gyógyszertárak mindenkor csak egyes telepek, vállalatok, gyárak, uradalmak stb. részére engedélyeztetnek, a csakis orvos által kezelendő házi gyógyszertárakból a gyógyszer-szükséglet kizárólag az illető vállalat, telep, gyár, uradalom stb. alkalmazottai és hozzátartozói részére szolgáltatható ki.

A kézi gyógyszertárak engedélyezésére vonatkozó eljárás szintén a T. v. 135. §. -ában foglaltatik: " Ott, ahol gyógyszertár nem létezik, az orvosok kézi gyógyszertár tartására a törvényhatóság első tisztviselője által feljogosíthatók, kötelesek azonban az e részbeni szabályokhoz alkalmazkodni ".

A kézi gyógyszertári jogosítvány nem csak hogy azon egyén részére, hanem egyszersmind csakis azon hely vagy

községcsoport részére lehet érvényes, amelyre nézve az a-
datik. /: 53.820/1883. B.M. sz. rendelet. :/

A kézi gyógyszerterákat részletesen a 89.000/
1910. B.M. sz. rendelet szabályozza, mely szerint a kézi gyógy-
szertár, ha ugyanott önálló vagy fiók-gyógyszertár engedé-
lyezettetik, megszűnik. /: 3.§.:/ s az így megszűnt gyógyszer-
tár készlete és felszerelése az új gyógyszerterár birtokosa
által becsáron átveendő. /: 4.§.:/

A kézi gyógyszerterár jogosítványa csak azon
helyre szól, ahova az engedélyezettett és így birtokosának
más községbe való lételepedésével érvényét veszti. /: 5.§.:/

A rendelet 8. és 9.§-aiban felsoroltakon kívül
más gyógyszereket a kézi gyógyszerterárban tartani nem sza-
bad /: 10.§.:/ és minden kiszolgált gyógyszeről szabálysze-
rű rendelvény állítandó ki, amelyet a félnek kell átadni.
/: 18.§. :/

A gyógyszerterári jogosítványok tárgyalása után
láthatjuk, hogy a gyógyszerterarak jellegei egymással nem e-
gyeznek meg s a jellegükben mutatkozó különbségek alapján

tulajdonságaik szerint a gyógyszertárak az előzőekben tárgyalt csoportokba sorozhatók.

Gyógyszertárak felállítása, átruházása és
bérbeadása.

Új gyógyszertár felállítását a Tv. 131. §. -a szerint a törvényhatóság meghallgatása után a belügyminiszter engedélyezi. Felállítás engedélyezéséért valamely község és okleveles gyógyszerész folyamodhatik, mely utóbbi esetben az illető község véleménye meghallgatandó. Az engedély csak akkor tagadható meg, ha tekintettel a népesség számára, az ott már fentálló gyógyszertárakra s a helyi viszonyokra kellően kimutattatik, miszerint az új gyógyszertár annyira

felesleges, hogy az ily úton megszorodott gyógyszerárak fennállását veszélyeztetné.

Az engedélyért folyamodó köteles azon város -
részeket vagy községeket, melyek majd az újonnan felállí -
tandó gyógyszerár forgalmi körét képezik, szabatosan meg -
jelölni, tartozik továbbá a kérvény indoklásán felül a tör -
vényes minősítvényt és az egyéni megbízhatóságot is kimu -
tatni. E célból a folyamodványhoz csatolni kell:

A./ a gyógyszerész oklevelét eredetben vagy
hitelesített másolatban,

B./ eddigi foglalkozásáról készített kimuta -
tást

C./ erkölcsi bizonyítványt és

D./ a tisztí főorvos által kiállított egész -
ségi bizonyítványt.

A 4648/1913. B.M. sz. rendelet a megkivánt egész -
ségi bizonyítványok tekintetében úgy intézkedik, hogy az
egészségi bizonyítványokat annak a törvényhatóságnak tisztí
főorvosa tartozik kiállítani, amely törvényhatóság terü -

letén az érdekelt folyamodó állandó lakással bir.

A folyamodványban nem lehet vagylagosan több helyre jogositványt kérni, ha pedig egy folyamodó külön beadványokban ugyan, de több különböző helyre kér jogositványt, ha kérelmei közül egy teljesítetik, a többi beadványa érdekében folyamatba tett tárgyalást be kell szüntetni.

Ha valamely községben egy gyógyszer-tár felállításáért gyógyszerészekon kívül a község is folyamodik, erre az esetre a 22.370/1883.B.M.sz.rendelet 3.§.-a ugy intézkedik, hogy " ahoz képest, amint az ügynek kezdeményezésére a mozgalom egyik vagy másik irányban előbb indult meg, a belügyminiszter esetről-esetre határoz a felett, hogy a Tv.134.§.-ának a./ vagy b./ pontja szerint lesz - e további eljárásnak helye ."

Az idézett törvényhely szerint a./ hogyha valamely község folyamodása alapján a gyógyszer-tár felállítása engedélyeztetett, az iránt, hogy a községben a gyógyszer-tár felállításának joga kinek engedélyeztessék, a törvény-hatóság első tisztviselője által közölt pályázat után és

az érdekelt község meghallgatásával, a közigazgatási bizottság határozza meg, ez a határozat a belügyminiszternek jelentendő, b./ okleveles gyógyszerész folyamodása esetén az illető község véleménye meghallgatandó.

Több folyamodó esetén csak azon kérvények vétetnek figyelembe, melyeket oly időben nyújtottak be, amikor a tárgyalás kedvező vagy kedvezőtlen kimenetelére biztos következtetést vonni még nem lehetett. Községek és városok véleményadása szempontjából ugyancsak az előbb idézett rendelet 4. §.-a a mérvadó, mely szerint, ha a jogositvány az 1876:XIV.t. -c.13)h. §.-a a./ pontja szerint adományoztatik, kis és nagy községekben, valamint rendezett tanácsu városokban, több hasonló minőségű pályázó esetében, a község illetve a város véleménye a döntő és ez csak az esetben mellőzendő, ha ellene alapos kifogás tehető. Szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városokban, a közigazgatási bizottság a jogositványt a törvényhatóság meghallgatása nélkül adományozhatja, az egészségügyi bizottság véleménye azonban, ha azt a közigazgatási bizottság tagjai kö-

zül valaki kívánja, meghallgatandó.

Az a gyógyszerész, aki a jogosítványt elnyerte, a gyógyszerertárt egy éven belül tartozik felállítani, mert különben a 22.370/1883. B. M. sz. rendelet 6. §. -a értelmében jogosítványa elévültnek tekintetik.

Uj gyógyszerertár helyének meghatározásánál, valamint áthelyezésnél a fenti rendelet 8. §. -ának 3. bekezdése szerint mindig szem előtt tartandó az, hogy " a gyógyszerertár községi intézmény és azért ott, hogy egy városban vagy községben több gyógyszerertár van, ezek nem egymás mellett, hanem elszórva ugy helyezendők el, hogy a város illetve a község bármely részéről egyik vagy másik gyógyszerertár könnyen elérhető legyen. "

A 10. §. pedig kifejezetten kimondja, hogy a gyógyszerertártulajdonos csak egy gyógyszerertárt kezelhet és egy gyógyszerész csak egy személyes üzleti jogosítványt nyerhet.

Még fel nem állított uj gyógyszerertár személyes joga át nem ruházható. Az átruházást a T. v. 131. §. -a szerint a belügyminiszter engedélyezheti figyelemmel a 129. §. -ra,

mely szerint gyógyszerértárt csak az kezelhet, ki az ország területén érvényes gyógyszerész-tudori vagy mesteri oklevéllel van felruházva. Az átruházásért az átadónak és átvevőnek együtt kell folyamodniok, az utóbbi pedig a törvényes minősítést és a megbízhatóságot az előirt módon tartozik igazolni.

Azon körülmények megszüntetésére, hogy igen sok esetben az a törekvés érvényesül, miszerint a gyógyszerértári berendezés és felszerelés eladásának leple alatt maga a jogosítvány adassék el, ami pedig a Tv. 131. §.-ának rendelkezése szerint el nem adható és nem hagyományozható, az 1920. évi 38.302. N. M. M. sz. rendelet felhivja a törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy a hozzájuk beérkező átruházási kérvényeket ne csak a törvényesség, hanem az átruházás indító okaira és körülményeire nézve is bírálják el. Oly esetekben pedig, midőn tudomásukra jut, hogy az átvevő a berendezésre és felszerelésre tulajdonjogot szerzett s magát még az átruházás törvényes engedélyezése előtt tulajdonosként szerepelteti, haladéktalanul vizsgálatot kell indítani.

Az 1883. évi 22.370. sz. rendelet 16. §. -a kimondja, hogy ha egy gyógyszerész akár átruházás, akár új engedély útján oly helyen nyert jogositványt, ahol egy vagy több gyógyszer-tár már van és ezen elnyert jogositványt elfogadható ok nélkül másra ruházza át, - ezen átruházástól számított 10 éven belül új gyógyszer-tár felállítására jogositványt nem nyerhet; ha pedig oly helyen nyert jogositványt, ahol eddig gyógyszer-tár nem volt és ezen jogositványt elfogadható alapos ok nélkül a megnyitástól számított 5 év előtt másra átruházza, az átruházástól számítandó 5 év előtt nem nyerhet új gyógyszer-tár felállítására jogositványt és ha ezen idő lejártával folyamodik új jogositványért, ki kell mutatnia azt is, hogy időközben mivel foglalkozott. Ha pedig egy személyes üzleti jog birtokában levő gyógyszerész kér új jogositványt, anélkül, hogy eddigi jogositványát másra átruházta volna, ha a kért új engedély megadható lenne, a régi jogositványa megszűnik és az így megüresedett jogositvány pályázat útján kerül betöltésre a T. v. 131. §. -ának utolsó pontjában foglaltak alapján.

Az előbbi rendelet 17.§.-a pedig intézkedése -
ket tartalmaz arra az esetre, amikor oly városba vagy köz-
ségbe kéretett új gyógyszerertári jogosítvány engedélyezése,
amelyben a gyógyszerertár felállításával megszorodott gyógy-
szertárak veszélyeztetve lennének. Ily esetben a rendelet i-
dézett szakasza értelmében " hasonló újabb kérvények egy
év lefolyása előtt egyáltalában nem és az ezt követő öt év
alatt is csak az esetben vétetnek tárgyalás alá, ha kellő-
en kimutattatik, hogy a kérelemes helyen a viszonyok azóta
oly módon változtak, hogy ezek következtében a meglévő gyógy-
szertárak forgalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb e-
redmény éretik el " .

Idők folyamán a tapasztalat azt mutatta, hogy a
gyógyszerészek figyelmen kívül hagyva a közegészségügyi
szempontokat olyan helyekre is kérnek új gyógyszerertár fel-
állítására engedélyt, ahol gyógyszerertár felállításának és
fentmaradásának feltételei hiányoznak. Ezen helyzet megszü-
ntetésére a 13h. 466/1926. N. M. M. sz. rendelet szerint mindaddig,
míg a törzskönyvi feljegyzésekből a már meglévő gyógyszer-

tárak számának a népesség számához való pontos aránya megállapítást nem nyer, új jogositványok engedélyezésére irányuló kérvények tárgyalása nem engedélyezhető s a beérkező kérvények tárgyalás nélkül visszautasítandók.

Ezt a rendeletet a 37.130/1929.N.M.M.sz.rendelet hatályon kívül helyezi és megengedi azt, hogy akár valamely község, akár valamely gyógyszerész új gyógyszertár felállításának engedélyezéséért folyamodhassék, tekintettel azokra a kivételes esetekre, amidőn, valamely gyógyszertár felállítását a közegészségügy halaszthatatlan érdekei elkerülhetetlenül szükségessé tennék.

A 39.000/1930.N.M.M.sz.rendelet a már meglévő gyógyszertárak érdekeinek megvédése céljából új személyjogu jogositványok elnyerése iránt beadott kérvények érdemi tárgyalását beszüntetni rendeli el.

Az 1932.évi 230.300.B.M.sz.rendelet az előbbit, mivel nem akarja az oly személyjogu gyógyszertárak felállításának lehetőségét megakadályozni, amelyeknek létesítése a közegészségügy érdekeinek megóvása végett feltétlenül szük-

séges, hatályon kívül helyezi. A jogosítvány elnyerését célzó kérvények benyújtásának, felszerelésének és elbírálásának módjára nézve a következőket rendeli el:

A kérvényeket a 22.370/1883. B. M. sz. rendeletben foglaltaknak megfelelően kiállítva és felszerelve, a kérelmezett gyógyszer-tár helye szerint törvényhatóság első tisztviselőjéhez kell benyújtani. Az eddigi rendelkezésekben megállapított megállapított mellékleteken kívül a kérvényhez még csatolni kell oly hivatalos kiadású térképet is, mely feltünteti:

a. / a kérelmezett gyógyszer-tár helyét és annak a kérvényben megjelölt forgalmi körét, valamint azoknak egymástól, nemkülönben a felállítani kért gyógyszer-táraktól való távolságát, továbbá az összes közlekedési utakat és azok jellegét, végül

b. / a kérelmezett gyógyszer-tár körül fekvő nyilvános gyógyszer-tárak elhelyezését és azoknak jelenlegi forgalmi körét.

A felállításra vonatkozólag meghagyja a tör -

vényhatóságok első tisztviselőinek, hogy az új gyógyszer-tár felállítását csak akkor kell javasolni, ha kétségtelenül megállapítható, hogy annak felállítása

a./ közegészségügyi érdekből kívánatos és

b./ a már fentálló nyilvános jellegű gyógyszer-tárak érdekeit nem veszélyezteti.

Oly községekben, amelyekben állandóan letelepedett orvos nincs, a rendelet értelmében, új gyógyszer-tár felállítása javaslatba nem hozható.

A gyógyszer-tárak közelebbi megjelölésére szolgáló cégjelzők és címek ügyét, valamint az ezekre vonatkozó eljárást az 1885. évi 1360. B. M. sz. rendelet szabályozza. E szerint a gyógyszer-tár tulajdonosok a cégjelzőt vagy címet ez-zen-ten is épp úgy, mint eddig szabadon választhatják, azzal a kikötéssel, hogy az oly cégjelző, mely a tényleges viszony-nak vagy a valóságnak nem felel meg, vagy amely a már ott használatban levővel könnyen összetéveszthető és ennek folytán félreértésekre adhatna alkalmat, nem használható. A gyógyszer-tár-tulajdonos tartozik az általa választott cég-

jelzõt vagy címet a közegészségügyi ügyekben elsõfoku hatóságnak bejelenteni, amely hatóság errõl jegyzõkönyvet vezet és határoz oly esetekben, midõn a választott cég ellen hivatalból forog fent nehézség vagy ha a választott cég - jelzõ ellen felszólalással éltek.

Az egészségügy rendezésérõl szóló törvény 131. szakasza értelmében a jogosítvánnyal felruházott ~~felruházott~~ gyógyszerésznek személyes üzleti joga személyéhez van kötve és ez jog nem csupán jog, de egyszersmind kötelesség is, amelynek más gyógyszerész által való gyakorlása akár bérbeadás, akár felelõs vezetõ megbizásával történjék is, visszaélést képez.

A fentálló gyógyszerertári rendeletek bérleti viszonyokra vagy felelõs vezetõkre vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaznak ugyan, de ezek a 22.370/1883. sz. rendelet 21. §. -ának kivételével csakis a reáljogu, fiók és a Tv. 132. §. -ában körülírt módon haszonélvezetben levõ gyógyszer-tárakra vonatkoznak. Ezen félre nem érthetõ rendelkezések ellenére idõk folyamán az a törvénybe ütközõ gyakorlat fej-

lődött ki, miszerint igen sok gyógyszerész, minden kényszerítő ok nélkül, gyógyszerertárát bérbe vagy kezelésbe adta s maguk, mint gyógyszerertár bérjövödelmét élvező magánzók, munka nélkül éltek tovább. Ezt megszüntetendő rendeli el az 1924. évi 29000. sz. rendelet a jövőben a nem haszonélvezett személyjogu önálló gyógyszerertáraknak új keletü bérbeadásának megtiltását, kezelésbe adását pedig csak abban az esetben engedélyezi, ha a jogosítvány tulajdonosa a jogot valamely elkerülhetetlen oknál fogva nem gyakorolhatja.

Az 1926. évi 141.000. N. M. M. sz. rendelet a megváltozott gazdasági és szociális viszonyokra tekintettel az előbbi rendeletet hatályon kívül helyezi. Intézkedései szerint a személyjogos önálló gyógyszerertárak további rendelkezésig az alábbi feltételek mellett haszonbérbe adhatók és felelős vezető által kezeltethetők:

1./ Személyjogos gyógyszerertár haszonbérlője vagy felelős vezetője csak önálló vezetésre képesített okleveles gyógyszerész lehet.

2./ Nem lehet személyjogos önálló gyógyszerertár

haszonbérelője vagy felelős vezetője az, aki korábban keletkezett jogalapon személyjogos gyógyszer-tár birtokában van.

3./ Egynél több gyógyszer-tár senkisé nem bérelhet vagy kezelhet.

4./ A bérbeadást vagy kezelést a tulajdonos és a bérlő, illetőleg a felelős vezető közös kérvényben kötelesek kérni.

5./ A gyógyszer-tárak haszonbérbeadása vagy kezelése miniszteri jóváhagyástól függ és csak a jóváhagyás esetén lép hatályba.

A haszonbér összegének megállapításáról az 1903. M.E. számú 1921. évi és a 7440/1924. M.E. sz. rendelet intézkedik. Az előbbi szerint oly bérletnél, amelyet a felek 1920. évi július hó 1.-e előtt legalább két évi időtartamra kötöttek, a bérbeadó jelen rendelet intézkedése értelmében kérheti a kikötött haszonbér felemelését, amennyiben az a megváltozott viszonyokhoz mérten aránytalanul alacsony és fenttartása a haszonbérbeadó és bérbevevő vagyoni és kereseti viszonyait tekintve, a bérbeadóra súlyos méltánytalanságot

jelent.

Ugyanez a rendelet intézkedik a haszonbérlő részéről átvett gyógyszerértári készletek visszaszolgáltatásáról is. Erre vonatkozólag kimondja, hogyha a gyógyszerár bérbeadásakor a bérlőnek átadott gyógyszerértári felszerelést és anyagkészletet a szerződés értelmében 1914. évi július hó 31. napját követő időben kellett vagy kell visszaszolgáltatni, a bérlő a gyógyszerár üzemképességének megfelelő mennyiséget akkor is természetben köteles visszaszolgáltatni, ha a szerződés nem természetben való visszaszolgáltatást állapított meg.

Az 1924. évi 7440. M. E. sz. rendelet módosítja az előzőt, amennyiben kimondja, hogy akár a bérbeadó, akár a bérbevevő kérheti a megállapított haszonbér felemelését vagy leszállítását, ha a haszonbér, a megváltozott gazdasági viszonyokhoz mérten, akár a bérbeadóra, akár a bérbevevőre méltánytalanságot jelentene.

A tárgyalatkból láthatjuk, hogy a gyógyszerészetre vonatkozó jogi intézkedések a Tv. hiányosságai miatt na-

gyobb részben a különböző időkben megjelent rendeletekben foglalnak helyet: ilyen formán a gyógyszerészeti jog nem is lehet egységesen szabályozva. E hibát lesz hivatva kiküszöbölni az új gyógyszerészeti törvény.

Befejezés .

Különböző országokban a gyógyszerészet rendszerre is különböző. Hazánkban, továbbá Ausztriában, Olaszországban és még egy néhány államban az ugynevezett limitációs rendszeren épül fel a gyógyszerészet. E rendszer lényege az, hogy a gyógyszerészet gyakorlása az állam által engedélyezett jogositványhoz van kötve, amely jogositvány csakis arra képesített gyógyszerésznek adható. E rendszernek is a köz szempontjából legtökéletesebb alakja honosodott illet-

ve fejlődött ki nálunk. E szerint a gyógyszerertári jogosítvány személyhez van ugyan kötve, mégis a törvény a jogosítványok birtokosainak módot ad arra, hogy jogosítványaikat, állami engedély alapján, más, arra képesített gyógyszerészekre átruházhassák.

A limitációs rendszeren belül ismerjük az ugynevezett tiszta személyes jogosítványu gyógyszerertárat, amely esetben a jogosítvány a gyógyszerész személyéhez van kötve és az meg is szűnik, ha a gyógyszerész elhunyt vagy pedig jogosítványát tovább gyakorolni nem óhajtva arról lemond. Ez utóbbi esetben a gyógyszerertár működése nem szűnik meg ugyan, de az új jogosítvány alapján más, arra képesített egyénnek birtokába jut. Ilyen tiszta személyes jogosítványok rendszere Bulgáriában, Dániában, Romániában stb. van életben.

A gyógyszerészet másik rendszere az ugynevezett községi vagy kommunális rendszer, amelynél a jogosítvány maga köztulajdon, azonban annak gyakorlása arra képesített gyógyszerészre bízatik és pedig ellenértékért vagy anélkül. Ilyen gyógyszerertárak találhatók Svájc egyes kan -

tonjaiban.

Belgiumban, Hollandiában, Franciaországban és Spanyolországban ismét más rendszerű gyógyszertárakkal találkozhatunk: ezekben az államokban a gyógyszerészet képesítéshez kötött szabadiparként szerepel. Angliában szintén szabadipar, de az előirt képesítésen kívül még külön iparüzési engedélyhez van kötve.

Tapasztalatok eredménye alapján a középeurópai limitációs rendszer a legtokéletesebb, mert összpontosulnak benne az állam, a gyógyszerre szoruló közönség és a közegészségügy szolgálatába állított gyógyszerész érdekei; tehát azok a tényezők, amelyek a gyógyszerészetnél, mint közegészségi intézménynél számításba jöhetnek.

Ismeretes, hogy a gyógyszertárak állami felügyelet és ellenörzés alatt állanak. E jog nyújt módot az államnak a gyógyszertárakkal szemben felállított követelmények érvényesítésére, a gyógyszertárak adminisztrációjának közegészségügyi szempontból való ellenörzésére, a gyógyszerterek fejlesztésére és tokéletessé tételére. Kizáróla-

gosan az államnak áll módjában a gyógyszerertárok számát a a szükséghez mérten új jogositványok kiadásával vagy esetleg ezek megszüntetésével növelni illetve csökkenteni. Ily módon az állam teljes rendelkezési jogot biztosít magának a gyógyszerertárok felett. E jogok biztosítása mellett egyuttal gondoskodik arról is, hogy a közönség érdekei is kielégítést nyerjenek. E célból a gyógyszerertárok működését közegei révén állandó ellenőrzésnek veti alá, fenttartja magának a gyógyszerek árainak megszabását, rendőrhatalósági uton üldözi a gyógyszerészet terén felmerülő szabálytalanságokat.

A limitációs rendszer lehetőleg a gyógyszerész magánérdekeit is védelemben részesíti, amennyiben a gyógyszerertárok felállítása a lakosság sűrűségéhez mérten történve, a káros üzleti versengést a gyógyszerészeti működés keretéből kizárja s ezzel a gyógyszerertárok létfeltételeit is biztosítja. Végül e rendszer, a személyhez kötött jogositványoknak bizonyos feltételek mellett történő átruházhatóságával, mivel az átruházás megfelelő ellenértékért törté-

nik, a gyógyszerértárakba fektetett magánvagyonokat biztosítja, a magánérdekek megóvását szolgálja.

Gyógyszerészeti jogunkat kodifikáló törvényünknek kiválósága mellett hátrányai is vannak. Ezek között talán legszembeütőbb az, hogy a megváltozott viszonyokhoz mérve ma már inkább ítélhető kerettörvénynek többé-kevésbé hiányos volta miatt, mintsem a jog bizonyos területét részleteiben is felölelő szabályozásnak. A benne lefektetett rendelkezések, az alapelvek épségben hagvása mellett modernizálásra is szorulnak: ezért kapcsolódik hozzá az a sok rendelet, amelyekkel a végrehajtó hatalom a törvényt részben magyarázni, részben hiányosságait pótolni kívánja.

3864 1253